
O CATEDRALĂ TEOLOGICĂ A UNITĂȚII CREȘTINE

O SINTEZĂ A ARGUMENTULUI UNITĂȚII
CREȘTINE ÎN ORTODOXIE

„Un Domn, o Credință, un Botez”

București - 2023

Cuvânt înainte.....	7
I. Catolicismul și Unitatea Bisericii.....	15
1. Unitatea Bisericii și raportul Catolicismului față de aceasta. Schimbarea de către Roma a statutului eclesiologic, din parte a Bisericii în Biserică prin sine	15
2. <i>Primatul</i> sau schimbarea unității Bisericii. Înlocuirea modelului de unitate participativă a Bisericii cu un totalitarism al Romei.....	29
3. <i>Filioque</i> , rupere de unitatea teologică a Bisericii.....	54
4. <i>Harul creat catolic</i> , neînțelegere a unității cu Dumnezeu, într-o dogmă fundamentală.....	71
5. <i>Mărturia harului și a comuniunii</i> , neînțelegere a experienței comuniunii și lipsă a experienței luminii în catolicism	76
6. <i>Poziția catolicismului</i> față de unitatea Bisericii	78
7. Recuperarea unității de către Catolicism, prin întoarcerea la Ortodoxie.....	81
II. Protestantismul și Unitatea Bisericii.....	111
1. Unitatea Bisericii, și raportul Protestantismului față de aceasta. Ruperea desăvârșită a Protestantismului de Cincizecime și de unitatea Bisericii.....	111
2. Teza Protestantă, antiteză a tezei teologice istorice catolice și ortodoxe	112
3. Antiteza Protestantă, fundamentată în <i>AntiScriptură</i> , nu în Revelație.....	114
4. Antiteza Protestantă, distrugere sistematică a axiologiei eclesiologice și înlocuirea acesteia cu <i>principii-criterii existențiale</i>	

5. Antiteza existențială între teza protestantă și teza ortodoxă. Teza protestantă este o teză a unui gând existențial, iar teza ortodoxă este o teză a unui act, a unei lucrări cu o identitate clară 118
6. Distrugerea în Protestantism a conceptelor de *lege, identitate, biserică, credință*. Înlocuirea acestora cu conceptele de *ghid orientativ, relativism al identității, comunitate necunoscută, convingere* 121
7. Mântuirea prin *credință* și mântuirea protestantă prin *convingere*. Schimbarea spiritului și sensului legii, de la *persoană* la *păcat*... 124
8. Mecanismele de retorică și silogismele tipice protestante, folosite pentru argumentarea retoricii teologice protestante 126
9. *Mărturia harului și a comuniunii*, neînțelegere a experienței comuniunii și lipsă a experienței luminii în protestantism..... 129
10. Recuperarea unității de către Protestantism prin întoarcerea la Ortodoxie..... 130

III. Întoarcerea creștinismului în Unitate, în Unitatea Bisericii, la Ortodoxie 133

1. Credință și identitate. *Unitatea de credință și unitatea în identitatea unică* a Bisericii. *Conștiința eclesiologică unică* a Bisericii, rodul *unității în identitate*..... 133
2. De ce Ortodoxia este Unitatea Bisericii și unica identitate în Hristos 135

1. UNITATEA BISERICII ȘI RAPORTUL CATHOLICISMULUI FAȚĂ DE ACEASTA. SCHIMBAREA DE CĂTRE ROMA A STATUTULUI ECLESIOLOGIC, DIN PARTE A BISERICII ÎN BISERICĂ PRIN SINE

De unde plecăm în discuția despre unitate? De la *Unitate, Cincizecime și Biserică*. Adică de la actul etern, de la evenimentul temporal al Cincizecimii și de la primirea umanității într-un act etern de unitate. *Act, eveniment, act* sau unitate, eveniment al unității și lucrare a unității, între umanitate și divinitate. În *Unitate, Cincizecime și Biserică* avem o raportare întreită la unitatea eternă, avem o treime a unității.

Din unitatea veșnică, în Cincizecime izvorăște:

- O comunitate primită în unitate – *Comunitatea Bisericii*
- *Un act de legătură*, în strânsă legătură, de unitate - *Comuniunea-Lucrarea Bisericii*
- *Un act de legătură ca un întreg* – *Unitatea Bisericii și Întregul Bisericii*
- Un act definit prin harului lui Dumnezeu și printr-o identitate unică asumată, printr-o definiție unică a acestei legături – *Identitatea și harul Bisericii*
- Legătura o definim ca identitate sau drept credința unică, dreaptă, corectă – *Adevărul purtat în Biserică, în structura dogmatică a acesteia.*

- Participarea la unitate, prin harul dumnezeiesc
- Actul liturgic al întregii comunități
- Legătura de viață, în toate
- Identitatea teologică, unică
- Conștiința unică a comunității, în gândul și actul unit al comunității, în conștiința ecleziologică definită și creată a comunității.
- În mare, dacă încercăm să reducem și să simplificăm complexitatea discuției despre unitate, între Apus și Răsărit, ajungem la discuția despre *unitatea deciziei în Biserică*, legată de *gândul unit*, de *actul unit*, de *conștiința ecleziologică unită a Bisericii*.

Cum a ieșit catolicismul din această unitate? Prin schimbarea de statut ecleziologic, care a adus după sine o modificare internă radicală în catolicism și ruperea de unitate. Din Parte a Bisericii, Apusul, prin Roma, a pretins că este SupraBiserică, SuperBiserică, Biserică prin sine și s-a rupt de restul Părților Bisericii, pretinzând că SupraBiserica Romei este unică, este SupraBiserica. A pretins că are un statut deosebit, a pretins un statut de independență și suprație ecleziologică. *Care a fost efectul acestei schimbări de statut?* A fost ruperea pas cu pas de unitatea Bisericii și dezvoltarea unei alte conștiințe eclesiale și identități creștine.

Ce sunt Sinoadele Ecumenice față de Unitatea Bisericii?

- Sunt esența înțelegerii unității Bisericii
- Sunt unitatea dogmatică
- Sunt unitatea de viață
- Sunt unitatea în conștiința, în actul, în gândul, în lucrarea comunității, la care întreaga comunitate participă

- Sunt întemeiate în unitate, izvorăsc din unitate, izvorăsc unitate, păstrează unitatea
- Sunt unitate care lucrează unitatea Bisericii
- Participarea la Sinoadele Ecumenice nu este doar exterioară, printr-o listă de dogme, ci este interioară, prin însăși întreaga temelie a Sinoadelor, prin viața, Tradiția și unitatea acestora
- Sinoadele Ecumenice nu se asumă fragmentat, ca sentințe dogmatice, ci se asumă ca întreg, ca Unitate dogmatică în Unitatea dogmatică a Bisericii, alături de întreaga Tradiție și Conștiință Eclesiologică a Sinoadelor, care este izvorul Sinoadelor, alături de lucrarea Sinoadelor Ecumenice.
- Sinoadele Ecumenice nu se pot rupe de identitatea și de unitatea care le-au izvorât, fiind unitate dogmatică izvorâtă din unitatea dogmatică a Bisericii.

Care este raportul catolicismului față de Sinoadele Ecumenice?

- Catolicismul a avut o slabă participare și legătură cu acestea - Sinoadele Ecumenice nu au fost deplin asumate de catolicism, existând puncte dogmatice neasumate ale Sinoadelor Ecumenice
- Catolicismul a fost slab legat cu restul comunităților creștine
- A fost slab legat în unitatea de viață
- A fost slab legat în Tradiția Sinoadelor Ecumenice
- Catolicismul s-a depărtat de conștiința eclesiologică a Bisericii, de Identitatea Bisericii și de unitate eclesiologică reală a Bisericii și a dezvoltat o conștiință eclesiologică independentă de restul Părților Bisericii.

Crezul spune că *Biserica este una*. Adică este unică, unită, are o unică identitate și este legată în toate ale vieții. *Biserica este un Întreg*. Catolicismul nu a lucrat dogma fundamentală a Bisericii, unitatea Bisericii în toate. S-a autoizolat, s-a transformat în Biserica independentă a Apusului. Aceasta este problema de discutat legat de unitatea Apusului. Motivul? Supremația istorică a Romei ridicată la rang de dogmă în Apus, în creștinismul apusean, și transformată în realitate dogmatică printr-o retorică teologică abilă, în primat.

Problema zero de rezolvat legat de catolicism și unitate nu este legată de dogmele diferite (primat, Filioque, harul creat și restul), ci este mentalitatea Apusului față de unitate. Când aceasta se va rezolva, atunci Apusul va avea unitate, va reveni în unitatea Bisericii. Marea problemă a Apusului este că nu a înțeles de fapt unitatea Bisericii. De aici au izvorât restul problemelor, de la un concept diferit asupra unității Bisericii, înlocuită și substituită de Roma în Apus. Problema pe care trebuie să o discutăm cu Roma este antiteza între unitatea participativă, prin *toți*, și unitatea-totalitarismul apusean, prin Roma. Aceasta este problema de discutat de fapt cu Roma. Restul vin din această problemă. Aici va fi dus de fapt dialogul cu Apusul, ce înseamnă de fapt unitatea Bisericii. Pentru că Apusul nu are acest concept corect definit, ci are unul denaturat, prin Roma. Astăzi ar trebui să lăsăm puțin deoparte discursul despre primat, Filioque, harul creat catolic, și să discutăm problema autentică a Apusului, Roma. Poziția greșită a Romei în Apus, în creștinism. Acolo este discuția autentică despre unitatea Apusului, nu în celelalte. Celelalte sunt sprijinite de Roma.

Este evident că astăzi Roma este într-o imposibilitate istorică în care trebuie să explice cum de există o Romă în creștinismul apusean, divergența creștină între Apus și Răsărit, când creștinismul nu este despre Rome. De ce Roma trebuie să explice acest

lucru? Pentru că Roma a devenit centrul unui nou creștinism, definit prin Roma.

Cum poate Roma explica schimbarea de statut și Roma-centrismul apusean catolic? Roma s-a recompus pe sine și în creștinism. A creat și a importat propria identitate a supremației istorice latine în chipul primatului, al vicariatului și al infailibilității, care sunt chipul supremației romane. PVI (primatul-vicariatul-infailibilitatea) sunt o antiteză a ce a creat Răsăritul în Sinoadele Ecumenice. Apusul a creat mecanisme puternice de control în PVI, iar Răsăritul a creat mecanisme de stabilitate și echilibru, de unitate, cu vizibilitate în Sinoadele Ecumenice. Antiteza maximă¹ între Răsărit și Apus este între ce reprezintă fiecare, stabilitatea, echilibrul și unitatea pentru Răsărit și dominarea și controlul instituțional absolut pentru Apus. Apusul și Răsăritul sunt abordări și mentalități incompatibile, cu privire la creștinism. Există o incompatibilitate absolută între Apus și Răsărit, nu doar prin dogme, ci ca abordare a creștinismului.

Apusul a consolidat autoritatea instituției, iar Răsăritul autoritatea argumentului și a mecanismului de obținere a acestuia, sobornicitatea. Roma a obținut un control absolut în istorie în Apus prin primat, iar Răsăritul un echilibru și o unitate prin Sinoadele Ecumenice. Apusul a consolidat autoritatea instituției, ajungând în divergență față de Biserică, iar Răsăritul argumentul

¹ Unde ar mai trebui căutat un răspuns pentru abordările teologice istorice este în antitezele mari obținute în diferite căi argumentative. Antitezele mari se observă ușor odată ce începi să le pui în evidență, cumva două milenii teologice aducând acest avantaj a unei analize cantitative, a unor antiteze mari, în care se pot pune în evidență dominantele din fiecare argument.

teologic, rămânând în unitate bimilenar. Fiecare parte a avut o dominantă istorică în spatele lucrării acesteia.

Astăzi trebuie să vedem unde sunt Răsăritul și Apusul față de această legătură indisolubilă în toate, care trebuia să fie față de izvorul Cincizecimii. Pentru că identitățile radical diferite între Apus și Răsărit acuză una dintre comunități de depărtarea de unitatea Bisericii și de asumarea și crearea unei alte identități creștine și eclesiologice. Una dintre identitățile istorice tradiționale este greșită și este alterată. Și nu este cea răsăriteană, izvorul Sinoadelor Ecumenice, în unitatea deplină a Sinoadelor, care a izvorât aceste acte ale Plenitudinii Unității Bisericii, Actele Maxime Dogmatice ale Bisericii, Sinoadele Ecumenice.

Sinoadele Ecumenice nu sunt doar puncte maxime dogmatice ale Bisericii, ci sunt și o mărturie continuă, istorică, a unei plenitudini teologice și a unității. Sunt izvorâte dintr-o Plenitudine Teologică, din Unitatea care a izvorât această Plenitudine Teologică, unitate păstrată și izvorâtă dintr-o deplinătate teologică și de viață existente în Răsărit. Iar această plenitudine nu ne arată doar aceste Acte Maximale Dogmatice ale Bisericii, ci ne arată o plenitudine a Unității, care izvorăște aceste acte maxime.

Nu trebuie să ne uităm doar dogmatic la Sinoadele Ecumenice, legat de unitatea Bisericii, ci trebuie să ne uităm cum au izvorât acestea, unde au izvorât acestea, cum timp de un mileniu au izvorât din același izvor și plenitudine, din Unitate. Doar dintr-o unitate activă, dintr-o Unitate Preaplină, poate izvorî un act maxim al Bisericii, un Sinod Ecumenic. Este ceva cutremurător să privim corect la Sinoadele Ecumenice, în care vedem nu doar sentințele maxime dogmatice ale Bisericii, ci însăși preaplinul Unității Bisericii, care izvorăște aceste puncte maxime teologice.